

Z jednání Komoditní rady pro mléko a hovězí maso ze dne 8. dubna 2025

9.4.2025 - | Akademie věd České republiky

Předseda rady Leoš Říha přivítal přítomné z řad stálých členů a hostů z Ministerstva zemědělství, Státní veterinární správy, Ústavu zemědělské ekonomiky a informací nebo Českomoravského svazu mlékárenského. Na programu jednání byly preventivní opatření proti zavlečení SLAK na území Česka, aktuální situace na trhu s mlékem a hovězím masem a Etický kodex pro chovatele skotu.

Prioritně byla projednána aktuální nákazová situace. Předseda Říha shrnul požadavky, o které v rámci prevence požádalo Prezidium AK ČR po svém jednání ve středu 2. dubna premiéra Petra Fialu a tyto závěry byly též podpořeny v rámci dnešní komoditní rady. Zdůraznil především požadavek na individuální kontroly všech vozidel přijíždějících ze Slovenska bez rozdílu, zda se jedná o osobní či nákladní automobily. Vnímáme, že při kontrole všech vozidel na hranicích se Slovenskem může docházet k možným kolonám, ale na druhé straně je nutné udělat maximum možného, abychom zamezili případnému zavlečení SLAK do Česka. Sice se tak bude jednat o omezení dopravy s většími náklady na dezinfekci, ale na druhé straně, pokud by se SLAK v Česku objevil, jednalo by se o mnohonásobně větší finanční náklady na likvidace chovů s nedozírnými existenčními problémy chovatelů. Proto je nutné jít cestou maximální ochrany a prevence, a s tímto argumentem požádal předseda rady opětovně ústředního ředitele SVS Zbyňka Semeráda a vrchního ředitele MZe Petra Jílka o přehodnocení, resp. další zpřísnění opatření na hranicích se Slovenskem.

Jako další vystoupil vrchní ředitel pro řízení Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání Ministerstva zemědělství Petr Jílek, který nejprve komentoval stav plnění požadavků Agrární komory ČR. Shrnul poslední změny v preventivních opatřeních proti zavlečení SLAK do Česka, především zpřísnění režimu na hraničních přechodech. Došlo ke zpřísnění kontrol na hranicích se Slovenskem, též mezi Rakouskem a Maďarskem. Co se týká testování mléka na Slovensku, ministr zemědělství Marek Výborný je v kontaktu se svým slovenským protějškem Richardem Takáčem a kontroly již byly zahájeny. Ministr Výborný dále inicioval dopis adresovaný Evropské komisi, v němž požádal o její aktivní zapojení do prevence proti šíření SLAK včetně finanční podpory, k iniciativě se přihlásilo Polsko, Slovensko, Rakousko, Maďarsko, Chorvatsko a zájem projevilo také Německo. V řešení je též posílení Státní veterinární správy. Došlo k dočasnému omezení kontrol chovatelů ze strany dozorových orgánů, konkrétní změny jsou zveřejněny na webu příslušných organizací. Vrchní ředitel Jílek přislíbil, že o případných dalších mimořádných veterinárních opatřeních budou chovatelé předem stručně informováni ještě před jejich samotným vydáním.

Ústřední ředitel Státní veterinární správy Zbyněk Semerád doplnil podrobnosti ke kontrolám na hranicích se Slovenskem. Vzhledem k technickým omezením neumožňujícím provádět dezinfekci vozidel v požadovaném rozsahu nebude přechod Bílá-Bumbálka-Makov nadále určen vozidlům k přepravě veterinárně kontrolovaných komodit. Mohou jej využít přepravci veškerého jiného zboží jako u přechodu Hodonín-Holíč. Pro vozidla sloužící k přepravě zvířat, živočišných produktů či krmiv budou nadále určeny tři přechody. Byla již také zjištěna porušení zákazu přepravy přes hranice a SVS tyto přestupky řeší. Do kontrol se zapojí rovněž až 20 armádních veterinářů s tím, že bude vždy střídavě zapojeno 5 veterinářů najednou. Jakmile budou plně proškoleni, budou moci pracovat

samostatně a vypomohou tak pracovníkům SVS. V Česku byly spuštěny kontroly mléka, zatím bylo odebráno 110 vzorků. Dosud byly všechny negativní, některé vzorky však byly nevhodné k testování z důvodu obsahu některých činidel. Ústřední ředitel SVS řeší situaci i na evropské úrovni a jedná s vedením veterinárních správ ostatních zemí.

Předmětem diskuse byla preventivní opatření proti šíření SLAK během svozu mléka, k nimž vypracovala podklady nově zřízená Pracovní skupina při AK ČR za účasti vybraných členů Komoditní rady a též členů Zdravotní komise svazů chovatelů skotu a Českomoravského svazu mlékárenského k hodnocení provedených opatření, zjišťování odborných informací a zkušeností v zahraničí, reakcí a poznatků v regionech, návrhu dalších opatření pod vedením Komoditní rady pro mléko a hovězí maso při AK ČR. Předseda rady Leoš Říha požádal členy této skupiny o finalizaci vznikajícího dokumentu, aby byl chovatelům k dispozici. Dále se diskutovalo o správném používání dezinfekčních prostředků při oplachu konce hadice v rámci svozu mléka a bylo doporučeno používat jako vhodný dezinfekční prostředek kyselinu citrónovou.

Co se týká situace na trhu s mlékem, předseda Českomoravského svazu mlékárenského Jiří Kopáček vyjádřil obavy z možné obchodní izolace České republiky kvůli nákaze SLAK. Velké komplikace by podle něj mohlo způsobit případné omezení přepravy českého mléka přes Německo. Vývoj výkupních cen mléka označil předseda komoditní rady Leoš Říha za zajímavý. Zdůraznil ale, že se Česko pohybuje pod evropským průměrem, v rámci střeoevropského regionu má nižší ceny pouze Slovensko. Vzhledem k vyšším teplotám začínají klesat obsahové složky v mléce. Poptávka po hovězím mase na střeoevropských trzích trvá, šíření nákazy SLAK ji ovlivňuje jen částečně. Výkupní ceny se od předešlého jednání komoditní rady v polovině února zvýšily. Na trhu byli nabízeni býci podprůměrné hmotnosti a nabídka byla v převisu, jejich cena v Česku proto krátkodobě kolísala.

Dalším bodem jednání byl Etický kodex povinností chovatele skotu pro zajištění welfare a ochrany hospodářských zvířat před týráním, který Agrární komora ČR aktualizovala ve spolupráci se Svazem chovatelů holštýnského skotu ČR, Českým svazem chovatelů masného skotu a Svazem chovatelů českého strakatého skotu se zohledněními připomínkami Státní veterinární správy. Dokument byl rozeslán členům komoditní rady společně se vzorovým čestným prohlášením pro pracovníky v živočišné výrobě a Agrární komora ČR vyzvala své členské chovatele skotu, aby se k němu připojili. Komoditní rada vyslovila souhlas se zveřejněním etického kodexu, bude proto publikován na internetových stránkách a v zemědělských médiích. Na jeho šíření nejen mezi chovateli, ale i směrem k široké veřejnosti se budou podílet profesní svazy a Ministerstvo zemědělství.

Mezi dalšími tématy k řešení zmínil předseda komoditní rady Leoš Říha sledování vývoje kolem obchodní dohody mezi Evropskou unií a zeměmi MERCOSUR, využití zelené nafty a vyjednávání na evropské úrovni o změnách v nastavení protierozních opatření v rámci DZES 5 v Česku. Závěrem apeloval na chovatele skotu, aby se řídili preventivními opatřeními Státní veterinární správy proti zavlečení SLAK na území Česka a dodržovali zásady biologické bezpečnosti v chovech. Je nutné situaci nepodcenit, úplně uzavřít své chovy pro veřejnost a minimalizovat vstupy do chovů s maximální prevencí a čistotou prostředí. Na závěr členové komoditní rady v čele s předsedou Leošem Říhou poděkovali panu ústřednímu řediteli SVS Zbyňkovi Semerádovi za jeho profesionální práci a maximální úsilí, které SVS vynakládá k zabezpečení českých chovů, protože jedná se o velmi kritickou situaci. Další jednání komoditní rady se uskuteční 28. dubna, případně dříve dle potřeby.